

8ο ΓΕΛ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧ. ΕΤΟΣ΄: 2014-2015

ΤΑΞΗ: Β2΄

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΑΠΟΥΝΙΟΥ»**

ΟΜΑΔΑ 1η

Μαθητές: Κοντοχρήστου Αιμιλιανή

Κούλη Κων/να

Κυριαζή Παναγίωτα

Ηλιόπουλος Διονύσιος

Παπασπυρόπουλος Αχιλλέας

Κουκέσης Ανδρέας

Υπ. Καθηγήτρια: Μπερδέ Σοφία ΠΕ12.02, ΠΕ04.02

ΟΜΑΔΑ 1η

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:

- Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΑΠΟΥΝΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.1	Περίληψη.....	3
1.2	Πρώιμη Ιστορία.....	3
1.3	Μεσαίωνας – Αναγέννηση.....	4
1.4	Συγχρονή Εποχή.....	5
1.5	Η Λέσβος Και Το Σαπούνι.....	6
1.6	Πηγές.....	7

1.1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αναφέρεται σε ιστορικά στοιχεία του σαπουνιού από την αρχαία εποχή μέχρι σήμερα

1.2 ΠΡΩΙΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι πρώτες καταγραφές στοιχείων για την παραγωγή υλικών που μοιάζουν με σαπούνι χρονολογούνται γύρω στο 2800 π.Χ. στην αρχαία Βαβυλώνα. Ένας τύπος για σαπούνι που αποτελείται από νερό, αλκάλια, και έλαιο κάσιας βρέθηκε "γραμμένη" σε πήλινο δίσκο στη Βαβυλώνα γύρω στο 2200 π.Χ. Ο πάπυρος Ebers (Αίγυπτος, 1550 π.Χ.) δείχνει ότι οι αρχαίοι Αιγύπτιοι λούζονταν τακτικά και συνδύαζαν έλαια ζωικά και φυτικά με αλκαλικά άλατα για να δημιουργήσουν κάτι που έμοιαζε με σαπούνι. Αιγυπτιακά έγγραφα αναφέρουν ότι ουσία παρόμοια με σαπούνι χρησιμοποιήθηκε για την επεξεργασία μαλλιού για ύφανση.

Η λατινική λέξη για το σαπούνι - *sapo* - εμφανίζεται για πρώτη φορά στο σύγγραμμα *Naturalis Historia* του Πλίνιου του Πρεσβύτερου, στο οποίο αναφέρεται η παρασκευή του από ζωικό λίπος και στάχτη αλλά ως χρήση του αναφέρεται η αλοιφή για τα μαλλιά, με μάλλον υποτιμητικό σχόλιο πως χρησιμοποιείται περισσότερο από τους άνδρες και λιγότερο από τις γυναίκες στους Γερμανούς και τους Γαλάτες.

Ο Ζώσιμος ο Πανοπολίτης περιγράφει τόσο το σαπούνι όσο και την παρασκευή του. Ο Γαληνός περιγράφει την παρασκευή σαπουνιού με τη χρήση αλυσίδας και αναφέρει πως χρησιμοποιείται στο πλύσιμο για να παρασύρει τις ακαθαρσίες τόσο από το σώμα όσο και από τα ρούχα. Σύμφωνα με τον Γαληνό, καλύτερα σαπούνια ήταν τα Γερμανικά, με τα Γαλατικά να ακολουθούν.

1.2 ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ – ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Οι σαπυνοποιοί στη Νάπολι είχαν δημιουργήσει συνεχώς κατά τα τέλη του 6ου αιώνα, ενώ κατά τον 8ο αιώνα η σαπυνοποιία ήταν πολύ γνωστή τόσο στην Ιταλία όσο και στην Ισπανία. Τα καπιτουλάρια (διατάγματα) των Μερουβιγγείων *De Villis*, περί το 800 μ.Χ., αναφέρουν το σαπύνη ως ένα από τα προϊόντα που πρέπει να καταγράφουν οι εκπρόσωποι της βασιλικής περιουσίας. Η σαπυνοποιία αναφέρεται τόσο ως "γυναικεία εργασία" αλλά και ως ενασχόληση "ικανών τεχνιτών" στους οποίους εντάσσονταν οι ξυλουργοί, οι κτίστες και οι αρτοποιοί.

Στην Γαλλία κατά το δεύτερο ήμισυ του 15ου αιώνα η ημι-βιομηχανική σαπυνοποιία είχε συγκεντρωθεί σε ορισμένα κέντρα της Προβηγκίας, όπως η Τουλόν, η Ιέρ και η Μασσαλία, από τα οποία εφοδιαζόταν όλη η χώρα.

Η παραγωγή, μάλιστα, της Μασσαλίας, σε δύο εργοστάσια, έτεινε να εκτοπίσει όλα τα υπόλοιπα κέντρα. Στην Αγγλία η παραγωγή σαπυνοποιίας γινόταν σχεδόν αποκλειστικά στο Λονδίνο.

Από τον 16ο αιώνα και ύστερα άρχισαν να παράγονται στην Ευρώπη πιο εκλεπτυσμένα σαπύνη, με χρήση φυτικών ελαίων και όχι ζωικών λιπών. Πολλά από αυτά παράγονται ακόμη και σήμερα, είτε από βιομηχανίες είτε από οικοτέχνες.

1.3 ΣΥΧΓΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Μέχρι την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης η σαπωνοποιία ήταν κλάδος σχετικά μικρής κλίμακας και τα παραγόμενα σαπούνια ήταν "σκληρά". Το 1789, όμως, ο Άντριου Πίαρς (Andrew Pears) παρασκεύασε στο Λονδίνο ένα σχεδόν διάφανο σαπούνι, ενώ ο γαμπρός του Τόμας Μπάρατ (Thomas J. Barratt) ίδρυσε το 1862 εργοστάσιο σαπουνιών στο Άιλγουερθ (Isleworth).

Ακολούθησαν και άλλοι κατασκευαστές τόσο στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και στις Ηνωμένες Πολιτείες και υιοθετήθηκαν νέες πρακτικές προώθησης του προϊόντος, όπως του Μπέντζαμιν Μπάμπιτ (Benjamin T. Babbitt) που διένειμε δωρεάν δείγματα των σαπουνιών του.

Οι αδελφοί Ουίλιαμ και Τζέιμς Λέβερ δημιούργησαν το 1886 μια μικρή βιομηχανία σαπουνιών με την επωνυμία "Lever Brothers", η οποία υπάρχει και σήμερα - από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές του χώρου - υπό την επωνυμία "Unilever". Η εταιρεία αυτή υπήρξε πρωτοπόρος ως προς την ανάληψη μεγάλων εκστρατειών διαφήμισης και προώθησης των προϊόντων της.

Με το χρόνο τα σαπούνια εξελίχτηκαν αποκτώντας χρώμα και αρωματίστηκαν (μερικές φορές με πολύ έντονα αρώματα), ενώ κυκλοφορούν σήμερα και υπό μορφή υγρού (υγρό σαπούνι).

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται και σήμερα αρκετές εταιρείες παραγωγής σαπουνιών όπως η Ελαιίδα στη Λάρισα από το 1913 καθώς και άλλοι, ενώ μια από τις πλέον γνωστές στην εποχή της εταιρεία ήταν η "Αλεπουδέλης", ιδιοκτησία της οικογένειας του ποιητή Οδυσσέα Ελύτη.

1.5 Η ΛΕΣΒΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΑΠΟΥΝΙ

Το σαπούνι έχει τις ρίζες του στην Αρχαία Ελλάδα και συγκεκριμένα στο νησί της Λέσβου. Σε εκείνο το νησί ελάμβαναν χώρα θυσίες ζώων προς τιμήν των θεών. Επειδή συχνά τα συγκεκριμένα ζώα αποτεφρώνονταν, στάχτες από σκληρό ξύλο συγκεντρώνονταν (μια πρῶιμη πηγή αλκαλίων). Περνώντας τα χρόνια, οι συγκεκριμένες στάχτες αναμειγνύονταν με τα υπολείματα των θυσιαζόντων ζώων. Λέγεται πως μετά από μια δυνατή βροχή εμφανίσθηκε ένα κίτρινο περίσσειμα από το βουνό των σταχτών και βρήκε το δρόμο κάτω από το λόφο όπου βρισκόταν ο ναός. Οι ντόπιες γυναίκες, πλένοντας τα ρούχα τους στο τοπικό ποτάμι, πρόσεξαν ότι τα ρούχα τους ήταν καθαρότερα όταν το ποτάμι ήταν κιτρινωπό. Η Ιστορία καταγράφει την ποιήτρια Σαπφώ η οποία έγραψε για εκείνες τις φορές που παρατηρήθηκε η δράση του κιτρινωπού υγρού και έτσι τιμώντας την δόθηκε ο όρος "Σαπωνοποίηση" -ο χημικός όρος που περιγράφει τη δημιουργία του σαπουνιού.

1.6 ΠΗΓΕΣ:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CE%B9#.CE.99.CF.83.CF.84.CE.BF.CF.81.CE.AF.CE.B1>